

*І. І. Чизмар,
доктор філософії, профектор з господарської та навчальної роботи,
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1715-1310>
Н. Ф. Вароди,
заквалітований доктор з історії, доцент,
професор кафедри історії та суспільних дисциплін,
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4175-4928>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.14.118

ІНТЕГРАЦІЯ МЕТОДОЛОГІЙ І ПРАКТИК AGILE ТА SCRUM У СОЦІАЛЬНІ ТА ГУМАНІТАРНІ ПРОЄКТИ, ЩО ФІНАНСУЮТЬСЯ ГРАНТАМИ

I. Chyzmar,
PhD, Vice-Rector for Economic and Educational Work,
Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education
N. Varadi,
Doctor of Science in History, Associate Professor, Professor at the Department of History
and Social Sciences, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

INTEGRATION OF AGILE AND SCRUM METHODOLOGIES AND PRACTICES
INTO SOCIAL AND HUMANITARIAN PROJECTS FUNDED BY GRANTS

У сучасних умовах особливої актуальності набуває пошук ефективних підходів до управління проєктною діяльністю у сфері соціального та гуманітарного розвитку шляхом застосування гнучких практик і методологій, які відкривають нові можливості для підвищення ефективності планування, координації та реалізації ініціатив, покращення якості життя, забезпечення базових потреб, соціального захисту та розвитку людського потенціалу, зокрема вразливих верств населення. В цьому контексті мета статті полягає в аналізі особливостей інтеграції методологій та практик Agile та Scrum в управління соціальними та гуманітарними проєктами, що фінансуються грантами. Констатовано, що сучасні тенденції в управлінні такими проєктами свідчать про активне впровадження інструментів, методологій і практик Agile і Scrum. Ця інтеграція відбувається через ключові складові, серед яких: конкурсний відбір проєктних заявок відповідно до встановлених критеріїв, визначення чітких показників ефективності та результативності, розподіл відповідальності за цільове використання грантових коштів, а також встановлення вимог щодо досягнення конкретних результатів у межах проєкту. Доведено, що інтеграція методологій та практик Agile та Scrum у процес конкурсного відбору проєктних заявок сприяє підвищенню прозорості, адаптивності та об'єктивності цього процесу. Застосування цих методологій та практик у визначенні показників ефективності та результативності дозволяє формувати

ти систему ключових індикаторів для короткострокових циклів планування та коригувати їх відповідно до поточного ходу реалізації проєкту, пріоритетів зацікавлених сторін і зворотного зв'язку від бенефіціарів. Інтеграція методологій та практик Agile і Scrum у розподіл відповідальності за цільове використання коштів забезпечує чіткий розподіл ролей і обов'язків між учасниками проєкту, що допомагає уникнути дублювання функцій і помилок у фінансовому управлінні. Крім того, впровадження цих методологій та практик у встановлення вимог до результатів проєкту сприяє формуванню гнучких орієнтирів для планування, виконання та оцінювання діяльності, а також прийняттю обґрунтованих рішень щодо подальшого фінансування чи корекції стратегії реалізації.

In the current context, the search for effective approaches to project management in the field of social and humanitarian development is gaining particular relevance. Among these approaches is the adoption of flexible practices and methodologies, which open up new opportunities for improving the efficiency of planning, coordination, and implementation of initiatives aimed at enhancing quality of life, meeting basic needs, ensuring social protection, and developing human potential, particularly among vulnerable population groups. In this context, the article aims to analyze the features of integrating methodologies and practices such as Agile and Scrum into the management of social and humanitarian projects funded by grants. It has been established that current trends in the management of such projects demonstrate the active implementation of Agile and Scrum tools, methodologies, and practices. This integration is carried out through key components, including the competitive selection of project proposals based on established criteria, the definition of clear performance and effectiveness indicators, the allocation of responsibility for the targeted use of grant funds, and the establishment of requirements for achieving specific results within the project. It has been proven that the integration of Agile and Scrum methodologies into the competitive selection of project proposals contributes to increased transparency, adaptability, and objectivity of the process. The application of these methodologies in defining performance and effectiveness indicators enables the development of a system of key indicators for short-term planning cycles, which can be adjusted according to the current progress of project implementation, stakeholder priorities, and feedback from beneficiaries. The integration of Agile and Scrum into the allocation of responsibility for the targeted use of funds ensures a clear distribution of roles and responsibilities among project participants, helping to avoid duplication of functions and errors in financial management. Moreover, the implementation of these methodologies in setting project outcome requirements contributes to the development of flexible guidelines for planning, executing, and evaluating activities, as well as making informed decisions regarding further funding or adjustments to the implementation strategy.

Ключові слова: пріоритети зацікавлених сторін; відбір проєктних заявок; показники ефективності та результативності; розподіл ролей і обов'язків; зворотний зв'язок від бенефіціарів; проєкт.

Key words: stakeholder priorities; project proposal selection; performance and effectiveness indicators; role and responsibility distribution; beneficiary feedback; project.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У світі спостерігається зростання масштабів гуманітарних криз, зумовлених військовими конфліктами, міграційними процесами, зміною клімату, соціальною нерівністю та поглибленням бідності. За даними ООН, кількість людей, які потребують покращення умов харчування, чистої води, житла, медичної або психологічної допомоги, покращення санітарії та безпеки, зросла

зі 132 мільйонів у 2019 році до понад 360 млн у 2024 році. Не є винятком і Україна, де ці процеси загострилися внаслідок повномасштабного вторгнення РФ, що спричинило різке зростання кількості внутрішньо переміщених осіб, втрату доступу до базових соціальних послуг і підвищене навантаження на неприбутковий сектор.

Наявні умови не лише стали тригерами розширення впливу соціальних та гуманітарних викликів, зокрема в контексті неприбуткових ініціатив, що реалізуються коштом грантового фінансування, але й засвідчили обмежену ефективність традиційних моделей управління,

**Складник конкурсний відбір проєктних
заявок відповідно до встановлених
критеріїв**

*(процес інтеграції Agile та Scrum через
оцінювання та вибір проєктів, які
претендують на отримання грантового
фінансування)*

**Складник встановлення чітких
показників ефективності та
результативності проєктної діяльності**
*(процеси інтеграції Agile та Scrum через
добір конкретних, вимірюваних
індикаторів, за допомогою яких оцінюють
наскільки успішно реалізується проєкт).*

Грантове фінансування

**Складник розподілу відповідальності за
цільове використання коштів**

*(процес інтеграції Agile та Scrum через
розподіл обов'язків виконавців проєкту, що
забезпечить становище, коли всі отримані
грантові ресурси будуть використані
виключно на заходи, передбачені проєктом,
згідно з бюджетом і вимогами до звітності)*

**Складник встановлення вимог до
результатів, визначених у межах
проєкту**

*(процес інтеграції Agile та Scrum через
встановлення вимог необхідних для
ефективної реалізації проєкту, досягнення
встановлених цілей та завдань у визначені
строки)*

Рис. 1. Складники процесу грантового фінансування соціальних та гуманітарних проєктів у які інтегруються методології та практики Agile та Scrum

Джерело: сформовано на основі [1; 4; 6—7].

орієнтованих на ієрархічну структуру, лінійне планування та жорстке дотримання попередньо затверджених процедур. У кризовому середовищі ці підходи часто виявляються нездатними швидко адаптуватися до змін, забезпечити прийняття ефективних рішень в умовах невизначеності або ефективного залучення зацікавлених сторін. Зокрема, бюрократичні механізми затвердження змін, недостатня гнучкість бюджетного планування гальмують оперативне реагування на гуманітарні потреби та знижують результативність реалізації проєктів.

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває пошук ефективних підходів до управління проєктною діяльністю у сфері соціального та гуманітарного розвитку шляхом застосування гнучких практик і методологій, які відкривають нові можливості для підвищення ефективності планування, координації та реалізації ініціатив, покращення якості життя, забезпечення базових потреб, соціального захисту та розвитку людського потенціалу, зокрема вразливих верств населення.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Серед досліджень, у яких започатковано розв'язання проблеми управління соціальними та гуманітарними проєктами, що фінансуються грантами, можна виокремити праці Кобелі-Звір М., Звір Ю., Вовчак О. Д. [4—5], Ільченко В., Кубай Д., Пістунової В. [3]. Зокрема, зазначені науковці зосереджують увагу на питаннях ефективного використання грантових коштів, формуванні механізмів управління проєктами, оцінці їхньої результативності та впливу на соціальний розвиток.

Разом з тим, проблематика інтеграції інструментів Agile та Scrum в управління соціальними та гуманітарними проєктами, що фінансуються грантами, залишається недостатньо дослідженою. Попри активний розвиток гнучких підходів в управлінні комерційними ІТ-проєктами, їх адаптація до специфіки неприбуткових проєктів (зокрема соціальних та гуманітарних) не отримала належного теоретико-методологічного обґрунтування та широкого практичного застосування. Відтак, тема даного дослідження є своєчасною та актуальною.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Мета статті полягає в аналізі особливостей інтеграції методологій та практик Agile та Scrum в управління соціальними та гуманітарними проєктами, що фінансуються грантами.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У межах дослідження автори звертаються до аналізу проблематики соціальних та гуманітарних проєктів, що реалізуються коштом грантового фінансування. Ідеться передусім про ініціативи, спрямовані на вирішення актуальних соціальних, культурних, освітніх, правозахисних, екологічних або гуманітарних проблем, які здійснюються за фінансової підтримки донорських організацій, міжнародних фондів, державних або приватних інституцій.

Варто підкреслити, що такі проєкти, як правило:

- не мають на меті отримання прибутку, тобто їх основною ціллю не є комерційна вигода, а досягнення суспільно значущих змін;
- орієнтовані на підтримку вразливих груп населення, розвиток громад, забезпечення прав людини, сприяння соціальній згуртованості або надання гуманітарної допомоги;
- реалізуються в межах чітко визначених параметрів, зокрема часових рамок, бюджету та конкретно сформульованих цілей, зафіксованих у грантовій угоді;
- вимагають прозорого управління, регулярної звітності та досягнення вимірюваних, вимірюваних результатів.

Показовим прикладом такого типу проєктів є підтримка внутрішньо переміщених осіб (ВПО), що передбачає створення тимчасових центрів допомоги, забезпечення людей базовими потребами — одягом, продуктами, медичними чи психологічними послугами. Подібний проєкт може фінансуватися, наприклад, грантом ЄС і не приносить прибутку організаторам (оскільки всі отримані кошти використовують-

ся виключно для реалізації задекларованої соціальної або гуманітарної мети).

Зазначимо, що наразі у грантове фінансування соціальних та гуманітарних проєктів активно інтегруються методології та практики Agile та Scrum, через наступні базові складники (рис. 1):

— конкурсний відбір проєктних заявок (відповідно до встановлених критеріїв);

— встановлення чітких показників ефективності та результативності проєктної діяльності;

— розподіл відповідальності за цільове використання коштів;

— встановлення вимог до результатів, визначених у межах проєкту [7].

Прогодуємося з Кобелею-Звір М.Я. та Вовчак О.Д. [4], що інтеграція методологій та практик гнучкого управління в соціальні та гуманітарні проєкти, що фінансуються грантами, наразі актуальна, оскільки дозволяє підвищити їх адаптивність до нових викликів, покращити прозорість та контрольованість, збільшити відповідальність та залучення команди, забезпечити фокус на результатах і постійному вдосконаленні, а також оптимізувати використання ресурсів (табл. 1).

Таблиця 1. Переваги та особливості інтеграції методологій та практик гнучкого управління в соціальні та гуманітарні проєкти, що фінансуються грантами

Переваги від інтеграції	Особливості інтеграції методологій та практик гнучкого управління в соціальні та гуманітарні проєкти.
Дозволяє підвищити адаптивність проєктів до нових викликів.	Agile і Scrum дозволяють оперативно адаптувати проєкти до нових викликів і коригувати плани, що підвищує ймовірність досягнення поставлених цілей.
Дозволяє покращити прозорість та контрольованість проєктів.	Scrum передбачає регулярні звіти, огляди та ретроспективи, які сприяють більш ефективному контролю та своєчасному реагуванню.
Дозволяє підвищити відповідальності та залучення команди.	Чіткий розподіл ролей і завдань у Scrum стимулює відповідальність кожного учасника проєкту, підвищуючи мотивацію та залученість, що важливо для досягнення цілей і дотримання вимог грантодавців.
Дозволяє забезпечити фокус на результатах і постійному вдосконаленні робочих процесів.	Agile-методології орієнтовані на ітеративну роботу, регулярну оцінку результатів і постійне вдосконалення процесів, що відповідає вимогам грантового фінансування щодо досягнення конкретних та вимірюваних результатів.
Дозволяє оптимізувати використання ресурсів за проєктом.	Короткі ітерації (спринти) та пріоритизація завдань дозволяють ефективніше планувати роботу та раціонально використовувати бюджетні кошти, мінімізуючи ризики нецільового витрачання грантових ресурсів.

Джерело: сформовано авторами.

Говорячи про методології та практики Agile і Scrum, ми звертаємо увагу не лише на загальні принципи гнучкого управління, а й на конкретні інструменти і процеси, які дозволяють реалізувати ці принципи на практиці.

Таблиця 2. Характеристики спринту як чинника впровадження гнучкої системи KPI в межах методологій та практик Agile та Scrum

Елементи, що характеризують спринт	Загальна специфіка елементів, що характеризують спринт	Специфічні характеристики спринту при застосуванні методологій та практик	
		Agile	Scrum
Тривалість	Найчастіше тривалість складає 2 тижні, але може варіюватися від 1 до 4.	Гнучко визначається залежно від потреб проєкту.	Фіксована тривалість спринту (time-boxed), зазвичай 2 тижні.
Ціль	Створити завершений, функціональний результат, що приносить цінність.	Орієнтація на досягнення результату, що має вимірювану цінність.	Досягнення конкретної цілі, що формалізована для спринту.
Планування	На початку спринту команда разом із власником продукту визначає завдання, які будуть виконані.	Планування відбувається у зручному форматі.	Формалізована зустріч з розподілом завдань, пріоритетами, узгодженням цілей.
Щоденні зустрічі	Короткі щоденні наради для відстеження прогресу й виявлення перешкод.	Формат зустрічей може змінюватися.	Структурована щоденна зустріч (до 15 хв). *
Огляд	В кінці спринту команда демонструє, що було зроблено, і отримує зворотний зв'язок.	Демонстрація досягнень команді чи зацікавленим сторонам у зручному форматі.	Презентація результатів стейкхолдерам, збір зворотного зв'язку, коригування беклогу (списку завдань, функцій або вимог у проєкті).
Ретроспектива	Команда аналізує, як пройшов спринт, і визначає, що можна покращити в подальшій роботі.	Гнучкий перегляд підходів та інструментів для вдосконалення роботи.	Формалізований аналіз процесів, якості комунікації, пошук шляхів покращення.

Примітка / *зустріч з відповідями на 3-ри запитання ("що зроблено", "що робитиму", "що заважає").

Джерело: сформовано на основі [5—7].

Таблиця 3. Особливості розподілу відповідальності за цільове використання коштів у межах методологій та практик Scrum та Agile у контексті грантового фінансування проєктів

Особливості розподілу відповідальності	Із застосуванням методологій та практик Scrum	Із застосуванням методологій та практик Agile
Регламентованість ролей	Чітко визначені ролі: власник продукту, скрам-майстер, команда розробки.	Ролі більш гнучкі, акцент на самоорганізації команди.
Відповідальність власника продукту	Відповідає за пріоритети, цілі проєкту, контроль за використанням ресурсів.	Може бути роль керівника або власника продукту, але відповідальність розподілена між усіма учасниками.
Роль координатора проєкту з грантовим фінансуванням	Скрам-майстер відповідає за дотримання процесів, усунення перешкод, підтримку команди.	Agile-коуч (або керівник, модератор, організатор) підтримує команду, забезпечує ефективність процесу.
Відповідальність команди	Виконує конкретні завдання, безпосередньо реалізує цілі проєкту.	Команда самоорганізована, разом несе відповідальність за результати.
Прозорість та контроль	Забезпечується чіткою структурою ролей і регулярними зустрічами.	Забезпечується через відкриту комунікацію і регулярні обговорення.
Уникнення дублювання та помилок	Чіткий розподіл ролей мінімізує накладки у функціях.	Команда домовляється про обов'язки, що зменшує ризики помилок.
Гнучкість у розподілі обов'язків	Менш гнучка — ролі зафіксовані у процесі Scrum.	Висока — команда адаптує ролі та відповідальність за потребою.

Джерело: сформовано на основі [4; 6—7].

Саме їх поєднана інтеграція задає рамки цінностей і підходів, а також пропонує чітко визначену структуру ролей, подій і фактів, що забезпечують регулярну адаптацію, ефективну комунікацію та ітеративне досягнення результатів. У цьому контексті варто звернути увагу на складність процесів інтеграції та потребу їх розуміння, які можуть бути вирішені через детальний розгляд застосування цих методологій на кожному етапі процесу грантового фінансування.

Звертаючись до конкурсного відбору проєктних заявок відповідно до встановлених критеріїв, що є однією з ключових складників процесу грантового фінансування соціальних та гуманітарних проєктів, наголошуємо, що процес інтеграції методологій та практик Agile і Scrum у неї проявляється через застосування гнучких підходів до оцінювання та вибору проєктних заявок, що претендують на грантове фінансування. Важливо зауважити, що використання принципів гнучкого управління дозволяє зробити конкурсний відбір більш прозорим, адаптивним та об'єктивним.

При цьому завдяки методологіям і практикам Agile критерії оцінювання можуть оперативно коригуватися залежно від змін у зовнішньому середовищі або пріоритетах грантодавця. Наприклад, у разі появи нових соціальних викликів або змін у законодавстві критерії можуть бути швидко оновлені без необхідності зупинки всього процесу відбору.

Завдяки методологіям і практикам Scrum можлива організація ефективної командної роботи комітету відбору, регулярного перегляду заявок і своєчасної комунікації з учасниками, що підвищує якість і результативність конкурсу. Наприклад, щоденні короткі наради

(stand-up meetings) допомагають учасникам комітету оперативно обговорювати питання та розв'язувати проблеми, а регулярні спринти дозволяють поетапно оцінювати заявки, забезпечуючи прозорість і своєчасність прийняття рішень.

Наступним важливим складником системи грантового фінансування соціальних та гуманітарних проєктів є встановлення чітких показників ефективності та результативності проєктної діяльності. Закономірно, інтеграція методологій та практик Agile і Scrum у визначення показників ефективності та результативності проєктної діяльності забезпечує впровадження системи ключових індикаторів, які формуються для спринтів (циклів короткострокового планування) та коригуються відповідно до актуального ходу реалізації проєкту, пріоритетів зацікавлених сторін та зворотного зв'язку від бенефіціарів. Характеристика спринту, що забезпечують впровадження гнучкої системи ключових показників ефективності (KPI) в межах методологій і практик Agile та Scrum, наведено в табл. 2.

У межах Scrum KPI формуються на основі бачення цінності для користувача/бенефіціара, яке може змінюватися в процесі реалізації кожного окремого спринту. Такий підхід створює можливості для постійного оновлення показників ефективності відповідно до відгуків, змін зовнішніх умов або пріоритетів.

У межах Agile KPI уточнюються або конкретизуються під час планування кожного спринту та оцінюються наприкінці ітерації. Такий підхід створює можливості для оцінювання результатів після кожного спринту (під час Sprint Review і Retrospective) дає змогу швидко виявляти недоліки.

Таблиця 4. Особливості встановлення вимог до результатів соціальних та гуманітарних проєктів, що фінансуються грантами у межах методологій та практик Scrum та Agile

Критерій формування вимог	Із застосуванням методологій та практик Scrum	Із застосуванням методологій та практик Agile
Формат вимог	Конкретні, деталізовані вимоги, які реалізуються в межах спринтів.	Гнучкі, високорівневі вимоги, орієнтовані на досягнення цінності для користувачів.
Орієнтація	На виконання чітко сформульованих завдань із пріоритетами.	На максимальну цінність і доцільність результатів відповідно до зворотного зв'язку.
Частота оновлення	Регулярне уточнення під час Sprint Planning, Review та Retrospective.	Постійне вдосконалення залежно від змін контексту і потреб бенефіціарів.
Гнучкість	Частково гнучка — через ітеративність та можливість оновлення беклогу.	Висока гнучкість — передбачає швидке реагування на зміни зовнішніх умов.
Оцінка відповідності результатів	За підсумками кожного спринту демонструється виконане завдання і збирається зворотний зв'язок.	На основі цінності створеного результату для кінцевого користувача чи громади.
Роль зворотного зв'язку	Ключовий під час Sprint Review — для уточнення напрямку подальших дій.	Центральна — постійний зворотний зв'язок визначає, які результати є релевантними.
Прив'язка до ітерацій	Тісно прив'язано до спринтів (звичайно 1–4 тижні).	Ітеративність загальна, без жорсткої структури спринтів.

Джерело: сформовано на основі [5—7].

Ще одним важливим складником системи грантового фінансування є чіткий розподіл відповідальності за цільове використання коштів, що сприяє ефективному управлінню фінансовими ресурсами. У цьому контексті інтеграція методологій та практик Agile і Scrum проявляється через чітке визначення ролей і обов'язків кожного учасника проєкту. Такий підхід дозволяє мінімізувати дублювання функцій, зменшити ризики помилок у фінансовому адмініструванні та забезпечити прозорість управління (див. табл. 3).

У межах Scrum такий розподіл відповідальності чітко регламентується через визначені ролі: Власник продукту (керівник проєкту/відповідальний за продукт) відповідає за пріоритети та цілі проєкту, Скрам-майстер (або координатор Scrum-процесу) — за дотримання процесів і усунення перешкод, а команда розробки — за виконання конкретних завдань. Така структура забезпечує прозорість і контроль за цільовим використанням ресурсів, а також сприяє ефективній координації і взаємодії між учасниками проєкту.

У межах Agile такий розподіл відповідальності базується на принципах самоорганізації команд та чіткої комунікації. Кожен учасник команди бере на себе відповідальність за конкретні завдання і результати, водночас команда разом несе відповідальність за досягнення загальних цілей проєкту. Гнучкі методи заохочують регулярні зустрічі, відкритий обмін інформацією і швидке прийняття рішень, що допомагає уникнути дублювання функцій і мінімізує ризики неправильного використання коштів. Відповідальність розподіляється прозоро, а роль Agile-коуча (або ж керівника, модератора, організатора) полягає у підтримці команди, усуненні перешкод і забезпеченні ефективного процесу роботи.

Таким чином, інтеграція методологій та практик Agile і Scrum сприяє підвищенню рівня відповідальності

та дисципліни в команді, знижує ризики нецільового використання грантових коштів і забезпечує ефективне досягнення запланованих результатів.

Важливим складником системи грантового фінансування є встановлення чітких вимог до очікуваних результатів соціального або гуманітарного проєкту. Інтеграція методологій та практик Agile і Scrum у цей процес сприяє запровадженню гнучких, адаптивних вимог, які слугують орієнтирами для планування, виконання й оцінювання проєктної діяльності. Вони також формують підґрунтя для ухвалення рішень щодо подальшого фінансування або коригування стратегії реалізації проєкту (див. табл. 4).

У межах Scrum такі вимоги мають бути чітко визначеними у вигляді конкретних, пріоритетних завдань, які можуть бути виконані в межах коротких ітерацій — спринтів. Вимоги регулярно переглядаються та уточнюються під час планування спринтів і адаптуються відповідно до результатів попередніх ітерацій (або повторюваних циклів роботи над проєктом).

У межах Agile такі вимоги мають бути гнучкими, орієнтованими на цінність для кінцевих користувачів, адаптивними до змін зовнішніх умов і потреб бенефіціарів. Вони формуються з урахуванням принципу постійного вдосконалення та швидкого реагування на зворотний зв'язок, що забезпечує максимальну ефективність і доцільність результатів проєкту.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Сучасні тенденції в управлінні соціальними та гуманітарними проєктами, що фінансуються грантами,

свідчать про активну інтеграцію інструментів методологій та практик Agile і Scrum. Ця інтеграція реалізується через ключові складники, серед яких — конкурсний відбір проєктних заявок відповідно до встановлених критеріїв, визначення чітких показників ефективності та результативності, розподіл відповідальності за цільове використання грантових коштів, а також встановлення вимог до досягнення конкретних результатів у межах проєкту.

Доведено, що інтеграція методологій та практик Agile і Scrum у конкурсний відбір проєктних заявок сприяє підвищенню прозорості, адаптивності та об'єктивності цього процесу. Застосування цих методологій та практик у визначенні показників ефективності та результативності дозволяє формувати систему ключових індикаторів для короткострокових циклів планування та коригувати їх відповідно до поточного ходу реалізації проєкту, пріоритетів зацікавлених сторін і зворотного зв'язку від бенефіціарів.

Інтеграція методологій та практик Agile і Scrum у розподіл відповідальності за цільове використання коштів забезпечує чіткий розподіл ролей і обов'язків між учасниками проєкту, що допомагає уникнути дублювання функцій і помилок у фінансовому управлінні. Крім того, впровадження цих методологій та практик у встановлення вимог до результатів проєкту сприяє формуванню гнучких орієнтирів для планування, виконання та оцінювання діяльності, а також прийняттю обґрунтованих рішень щодо подальшого фінансування чи корекції стратегії реалізації.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні ефективності застосування гнучких методологій та практик у різних типах соціальних та гуманітарних проєктів, а також у розробці адаптованих інструментів для підвищення їх результативності та сталості в умовах швидкозмінного середовища.

Література:

1. Грант: керівництво до дії: посібник / Ващук О., Торбас О., Лемешенко-Лагода В., Сімахова А., Мандич А. За заг. ред. Лемешенко-Лагода В., Сухих А.; Рада молодих учених при МОН. Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2024. 114 с.
2. Демус І. Фандрайзинг і грантрайтинг як особливий фінансовий механізм міжнародної підтримки наукових проєктів в Україні. Економічний вісник університету. 2019. Вип. 43. С. 12—20.
3. Ільченко В., Кубай Д., Пістуніна В. Ефективні інструменти та стратегії залучення фінансування через фандрайзинг та грантрайтинг: від ідеї до реалізації. Сталый розвиток економіки. 2024. № 2 (49). С. 213—217.
4. Кобеля-Звір М. Я., Вовчак О. Д. Механізм організації процесу грантового фінансування суб'єктів підприємницької діяльності. SWorldJournal. 2023. № 22. С. 42—53.
5. Кобеля-Звір М., Звір Ю. Гранти для бізнесу: залежність критеріїв прийнятності та умов отримання фінансування від суми гранту. Економічний простір, 2024, № 189. С. 378—383.
6. Ковальчук Н., Комарова К. Гнучкі підходи в управлінні командами. Економіка та суспільство, 2023, № (47). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-20>

7. Основи грантрайтингу та управління проєктами в публічній сфері: метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін.; за заг. ред. О.В. Кулініча. — Харків: Золоті сторінки, 2017. 148 с.

References:

1. Vashchuk, O., Torbas, O., Lemeshchenko-Lagoda, V., Simakhova, A., and Mandych, A. (2024), Hrant: kerivnytstvo do diyi [Grant: a guide to action]: FOP Odnoroh T.V" Zaporizhzhia, Ukraine.
 2. Demouse, I. (2019), "Fundraising and grantwriting as a special financial mechanism for international support of scientific projects in Ukraine", Ekonomichnyy visnyk universytetu, vol. 43, pp. 12—20.
 3. Ilchenko, V., Kubay, D. and Pistunova, V. (2024), "Effective tools and strategies for attracting financing through fundraising and grantwriting: from idea to implementation", Stalyy rozvytok ekonomiky, vol, 2 (49), pp. 213—217.
 4. Kobelya-Zvir, M. Ya. and Vovchak, O. D. (2023), "Mechanism of organizing the process of grant financing of business entities", SWorldJournal, vol. 22, pp. 42—53.
 5. Kobelya-Zvir, M. and Zvir, Y. (2024), "Grants for business: dependence of eligibility criteria and conditions for obtaining financing on the grant amount", Economic Space, vol. 189, pp. 378—383.
 6. Kovalchuk, N. and Komarova, K. (2023), "Flexible approaches in team management", Ekonomika ta suspil'stvo, vol. 47. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-20>
 7. Belyavtseva, V.V., Gnatenko, A.I., Zinchenko, O.S. et al. (2017), Osnovy hrantraytnhu ta upravlinnya proektamy v publichniy sferi [Fundamentals of Grant-writing and Project Management in the Public Sector]: Zoloti storinky, Kharkiv, Ukraine.
- Стаття надійшла до редакції 09.07.2025 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б») Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

 viber: +38 050 3820663